

YAŞAM BOYU GELİŞİM PSİKOLOJİSİ

Editör

Doç. Dr. Fahri SEZER

...Geleceğin Fikirleri...

YAŞAM BOYU GELİŞİM PSİKOLOJİŐİ

Editör: Doç. Dr. Fahri SEZER

Yazarlar: Doç. Dr. Fahri SEZER - Dr. Öğr. Üyesi Devrim Erginsoy OSMANOĞLU
Dr. Emine Feyza AKTAŞ

ISBN: 978-605-7523-31-0

Kitap içeriđinin tüm sorumluluđu yazarlarına aittir.

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satıő hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Őirketi'ne aittir. Vizetek izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Sayın Okuyucularımız, bandrolsüz yayınları satın almamanızı diliyoruz.

Yayın Koordinatörü: Ferit RESULOĐULLARI

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Sadık HANGÜL

1. Baskı: Ankara - Temmuz, 2020

2. Baskı: Ankara - Ađustos, 2020

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Őti.İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1
Yenimahalle/ANKARA

Tel: 0 312 395 85 71

Yayıncı Sertifika No: 41575

Matbaa Sertifika No: 47479

İletişim:

Harbiye Mah. Hürriyet Cad. No: 56/A Dikmen Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetekyayincilik@gmail.com

YAŞAM BOYU GELİŞİM PSİKOLOJİSİ

Editör

Doç. Dr. Fahri SEZER

Yazarlar

Doç. Dr. Fahri SEZER

Dr. Öğr. Üyesi Devrim Erginsoy OSMANOĞLU

Dr. Emine Feyza AKTAŞ

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM I: PSİKOLOJİYE GİRİŞ.....	1
	<i>Doç. Dr. Fahri SEZER</i>
BÖLÜM II: GELİŞİM PSİKOLOJİSİNDEKİ TEMEL KAVRAMLAR, İLKELER VE GELİŞİMİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER.....	19
	<i>Doç. Dr. Fahri SEZER</i>
BÖLÜM III: BEDENSEL (FİZİKSEL) GELİŞİM	35
	<i>Doç. Dr. Fahri SEZER</i>
BÖLÜM IV: BİLİŞSEL GELİŞİM KURAMLARI.....	57
	<i>Dr. Emine Feyza AKTAŞ</i>
BÖLÜM V: KİŞİLİK KURAMLARI	71
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Devrim ERGİNSOY OSMANOĞLU</i>
BÖLÜM VI: AHLAK GELİŞİMİ VE KURAMLARI.....	121
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Devrim ERGİNSOY OSMANOĞLU</i>
BÖLÜM VII: DİĞER GELİŞİM KURAMLARI	141
	<i>Dr. Emine Feyza AKTAŞ</i>

ÖNSÖZ

Sürekli gelişim ve değişim içeren bir yaşam süren insanoğlu için gelişiminin nasıl gerçekleştiğini anlamak tarihsel süreç boyunca hep merak konusu olmuştur. Bu merak doğrultusunda ortaya çıkan bilimsel eserler genel bir adlandırma ile “Gelişim Psikolojisi” olarak adlandırılmış ve doğum öncesinden başlayarak yaşlılık ve ölüm sürecine kadar gelişimin tüm aşamalarının açıklanması ile ilgilenmiştir.

Bu doğrultuda yapılmış çalışmalar insanoğlunun anne karnında oluşması ile başlayan büyümesi ve doğum sonrası gelişimini temel alan teoriler farklı başlıklar altında ele almış ve her bir gelişim alanı ve psikolojik işlevleri bu süreç boyunca araştırılmıştır. İnsan gelişiminin fiziksel, biyolojik, bilişsel, ahlaki, kişisel, sosyal vb. birçok alanı bu araştırma sonuçlarında ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ancak konusu sürekli değişim ve gelişim içinde olan insan olunca gelişimin psikolojisini ele almak her dönem bilim insanları için ilgi çekici olmuştur. Özellikle gelişim psikolojisinde en temel kavramlardan biri olan tarihsel zaman faktörü bağlamında değerlendirildiğinde günümüz şartlarında (ekonomik, sosyolojik faktörler, beslenme şekli, küresel ısınma, hava kirliliği vb.) insan gelişimini etkileyen faktörlerin sürekli değişmesi nedeni ile yeniden ele alınması ve değerlendirilmesi bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu eseri hazırlamadaki amacımızda bu değişim ve yeni oluşumların yeni bilimsel çalışmalar ile nasıl açıklandığını bu süreci en iyi şekilde açıklayan teorileri, araştırmaları ve pratik tavsiyeleri güncel ve kapsamlı bir şekilde okuyucuya sunmaktır. Yazarların yıllarca süren eğitim ve öğretim tecrübeleri (hem öğrenci hem de eğitimci olarak), öğrenciden ve çevreden gelen geribildirimleri göz önüne alarak kültürel duyarlılık içeren bir eser ortaya koymalarına imkan vermiştir. Bu tecrübeler ışığında öğrenci için ilginç, doğru, güncel ve tanıtıcı bilgilerin kolayca anlayabileceği açık, özlü bir dilde yazılarak anlatılmasının da önemli bir ihtiyaç olduğu gerçeğinden hareket ederek bu eser ortaya çıkmıştır. Bu anlamda hazırlanmış bir eserin okuyucularının ilgilerini çeken, sorularını ve endişelerini tahmin edip çözüm üretebilen ve onlara öğrenme sürecinde aktif katılımcılar olarak davranmalarına fırsat veren bir yapısının olması gerektiği inancı kitapta kullanılan anlatım dilini etkilemiştir.

Gelişim psikolojini anlamaya katkı sunacak bu eser, öğrencinin gelişim ve değişimin altında yatan süreçleri anlamasına böylece, gelişim nasıl gerçekleştiği, sorunların nedenleri ve gelişimdeki karmaşıklıkları sağlam bir şekilde anlayarak dersten uzaklaşıp bir sohbet havasında eseri okumalarına imkan verecek bir şekilde hazırlanmıştır.

Yazarlar oldukça özenle ve anlaşılabilirliği yüksek olması amacı ile bolca örnekler içeren bir eser ortaya koymaya çalışmıştır. Bu çabanın da öğrencilerin gelişim psikolojisinin büyüleyici süreci hakkında düşünmesine, genç ve dinamik disiplinin heyecanını paylaşımlarına imkan sağlayacağı umut edilmektedir. Ayrıca ebeveynler, öğretmenler, hemşireler, kreş (anaokulu) görevlileri, çocuk doktorları, psikolojik danışmanlar, psikologlar veya gelişmekte olan her bireyin hayatlarını etkileyebilecekleri herhangi bir bilgiyi bulabilecekleri bir eser olması inancı ile hazırlanmış bu çalışmanın alana katkı sunması beklenmektedir.

Son olarak bu eserin hazırlanmasında emeği geçen bölüm yazarları ve arkadaşlarım Dr. Öğr. Üyesi Devrim ERGİNSOY OSMANOĞLU ve Dr. Emine Feyza AKTAŞ'a gösterdikleri çaba ve sergiledikleri emek için teşekkür eder, bilim alanına hayırlı olmasını temenni ederim.

Editör

Doç. Dr. Fahri SEZER

2020, Ankara